

Твърдите отпадъци в морската среда

Предварителен анализ на особеностите на правната рамка

Адвокат Александър Асенов

Черноморска мрежа на неправителствените организации
гр. Варна, 18 декември 2014 г.

Понятие

Отпадъци в морската среда са всички устойчиви, произведени или допълнително обработени предмети, съставени от твърди материали, които са бракувани, изхвърлени или изоставени в морската и крайбрежната околна среда. Отпадъците в морската среда се състоят от предмети и материали, които са направени или използвани от хората и преднамерено изхвърлени в морето, или реките или по плажовете; и въведени косвено до морето чрез реки, канализации, бури или вятър; или са случайно загубени, включително предмети и материали изгубени в морето при лоши метеорологични условия.

Постановка на проблемите

- Състав на отпадъците
- Източници на замърсяване
- Причини и условия за генериране на отпадъците

Състав на отпадъците

До 80 % - устойчиви синтетични материали

Източници на замърсяване

- Общински съоръжения за отпадъци / канализационни мрежи (битови отпадъци)
- Морски транспорт и пристанища (корабни отпадъци)
- Рекреационни дейности в крайбрежна зона (отпадъци, генерирани от местното население и туристопотока)
- Речен оток от промишлени дейности (вкл. корабостроителници)
- Риболов (вкл. изоставени мрежи)
- Строителни дейности в крайбрежната зона (вкл. жилищно строителство)
- Земеделие
- Трансгранично прехвърляне на плаващи твърди отпадъци между водните басейни

Причини и условия за генериране на отпадъците

- Свръхнаселеност
- Неустойчив туризъм
- Незаконни рибарски практики
- Незаконни депа за отпадъци
- Канализации и пречиствателни станции
- Свръхупотреба на синтетични опаковки
- Структурни и административни условия

Основни източници и йерархия на правната уредба

- Международни многостранни споразумения
- Международни регионални споразумения
- Международни двустранни споразумения
- Актове на правото на Европейския съюз
- Национални нормативни актове
 - Законови нормативни актове
 - Подзаконови нормативни актове
 - Местни нормативни актове
 - Общи и индивидуални административни актове

Международноправно сътрудничество - основни актове

- Конвенция на Организацията на обединените нации по морско право, 1982 г
- Конвенция за предотвратяване на замърсяването на морската среда от преднамерено изхвърляне на отпадъци и други материали от 1972 г., както е изменена
- Протокол от 1996 г. към Конвенцията за предотвратяване на замърсяването на морската среда от преднамерено изхвърляне на отпадъци и други материали от 1972 г.
- Международна конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби , 1973, изменена с протокол от 1978 г. (MARPOL 73/78) и с Протокол от 1997 г.

Международноправно сътрудничество - други актове

- Конвенция за международната морска организация(ИМО)
- Конвенция за континенталния шелф
- Конвенция за териториалното море и прилежащата зона
- Конвенция за откритото море
- Конвенция за опазване и използване на трансграничните водни течения и международните езера
- Конвенция за улесняване на международното морско корабоплаване
- Конвенция за международните правила за предпазване от сблъскване на море, 1972 г.

Международноправно сътрудничество - други актове

- Конвенция за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст
- Конвенция за биологичното разнообразие
- Конвенция за опазване на мигриращите видове диви животни
- Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания
- Конвенция за достъпа до обществена информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда

Регионално сътрудничество

- Конвенция за опазване на Черно море от замърсяване
- Протокол за опазване на морската среда на Черно море от замърсяване от източници, разположени на сушата
- Протокол за сътрудничество в борбата със замърсяването на морската среда в борбата със замърсяването на морската среда на Черно море с нефт и други вредни вещества при извънредни произшествия
- Протокол за опазване на морската среда на Черно море от замърсяване чрез дъмпинг,
както и допълнително подписания
- Протокол за опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие на Черно море към Конвенцията за опазване на Черно море от замърсяване от 14.06.2002 г.

Регионално сътрудничество - 2

- Протокол за опазване на морската среда на Черно море от източници и дейности , разположени на сушата (2009 г.), който ще замени Протокола за опазване на морската среда на Черно море от замърсяване от източници, разположени на сушата. (не е влязъл в сила).
- Стратегически план за действие за възстановяване и опазване на Черно море (1996), *допълнен през 2002 г. и заменен с нов* Стратегически план за действие за опазване на околната среда и възстановяване на Черно море (2009 г.)
- Споразумение за привилегиите и имунитетите на Комисията за опазване на Черно море от замърсяване
- Конвенция за сътрудничество при опазване и устойчиво използване на река Дунав
(Конвенция за опазване на река Дунав)

Международни двустранни споразумения

- Споразумение между Министерството на околна среда и водите на Република България и Министерството на околна среда и опазването на природните ресурси на Грузия в областта на опазването на околната среда
- Договор за приятелски отношения и сътрудничество между Република България и Република Грузия
- Договор за приятелски отношения и сътрудничество между Република България и Република и Руската Федерация
- Договор за приятелски отношения и сътрудничество между Република България и Украйна
- Договор за приятелство, добросъседство, сътрудничество и сигурност между Република България и Република Турция
- Договор за приятелство, сътрудничество и добросъседство между Република България и Република Румъния

Международни двустранни споразумения - 2

- Договор между правителството на Република България и правителството на Република Турция за сътрудничество в областта на туризма
- Договор между правителството на Република България и правителството на Република Румъния за сътрудничество в областта на туризма
- Спогодба за сътрудничество в областта на туризма между правителството на НРБ и правителството на СР Румъния (неденонсирана)
- Спогодба между правителството на НРБ и правителството на Република Турция за сътрудничество в областта на туризма (неденонсирана)
- Спогодба между между правителството на НРБ и правителството на Румънската НР за научно и културно сътрудничество (неденонсирана)

Право на Европейския съюз

- Особености на правната система на ЕС
- Йерархия на правните актове
 - Директиви
 - Регламенти
 - Решения

Право на ЕС - области

- Отпадъци
- Води
- Транспорт
- Биологично разнообразие

Национално законодателство

- Конституция
- Закони
- Подзаконови актове
- Общи и индивидуални административни актове

Дефиниции

- „Отпадък“ е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи.
- „Масово разпространени отпадъци“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

Дефиниции - 2

- „Управление на отпадъците“ са събирането, транспортирането, обезвреждането и оползотворяването на отпадъците, включително осъществяваният контрол върху тези дейности, следексплоатационните грижи за депата, както и действията, предприети в качеството на търговец или брокер.
- „Третиране на отпадъците“ са дейностите по оползотворяване или обезвреждане, включително подготовката преди оползотворяване или обезвреждане.

Дефиниции - 3

- „Притежател на отпадъци“ е причинителят на отпадъци или физическото или юридическото лице, в чието владение се намират те.
- „Причинител на отпадъци“ е физическо или юридическо лице, при чиято дейност се образуват отпадъци (първичен причинител на отпадъците), или всеки, който осъществява предварителна обработка, смесване или други дейности, водещи до промяна на свойствата или състава на отпадъка.
- „Организация по оползотворяване“ е юридическо лице, регистрирано по Търговския закон или съгласно националното му законодателство, което не разпределя печалба и което управлява и/или самостоятелно извършва дейностите по разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

Силни и слаби страни на правната рамка

- Комплексен характер
- Дифузия на уредбата
- Интегриране на политики и принципи
- Липса на адекватно прилагане

Институционална рамка

- Министерства - 5
- Басейнова дирекция за управление на водите на Черноморски район
- Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
- Изпълнителни агенции – ИАМА, ИАРА
- Местни власти
- Частни субекти

Изводи и препоръки

- Основните международни споразумения - присъединяването към Лондонската конвенция и приетия към нея Протокол
- Въпросите с твърдите отпадъци в морската среда - Конвенцията и протоколите
- Протокол за опазване на морската среда на Черно море от източници и дейности, разположени на сушата (2009 г.) - *ратифициране*
- Мерките предвидени в Стратегическия план за действие за опазване на околната среда и възстановяване на Черно море (2009 г.) - *постигане на целите заложенни в Плана*
- Стратегически план за действие за управление и борба със вредното влияние на твърдите отпадъци в морската среда и по крайбрежието в Черноморския регион

Изводи и препоръки - 2

- Легална дефиниция
- Мониторинг на законодателството
- Въвеждане в нормативната база
- Стратегически и програмни документи
- Единна децентрализирана система - общини
- Специализирано предприятие
- Финансови механизми
- Забрани и санкции

Благодаря за вниманието!